

SERIJA OPTUŽBI Skandal s Harveyjem Wei

BROJKE
U HRVATSKOJ
2016.:

pravobranite-
ljica je imala
ukupno 2757
predmeta

broj individu-
alnih pritužbi
povećao se za
32,9%

90,7%
pritužbi se
odnosi na spol-
nu diskrimina-
ciju

75,8%
pritužbi
podnose žene

41,9%
pritužbi odnosi
se na područje
rada, zapošlja-
vanja i socijal-
ne sigurnosti

14,7%
članova uprava
trgovačkih
društava su
žene (pad u
odnosu na
2015., kada je
brojka iznosila
17%)

12%
su žene plaće-
ne manje od
muškaraca

za 0,24% pao
je broj muškar-
aca koji su
tražili porodilj-
ni dopust

za 4,42% pao
je broj muškar-
aca koji su
tražili roditelj-
ski dopust

HOLLYWOODSKI POKRET #metoo ŠIRI SE SVIJETOM

Svaki dan javljaju se nove žrtve i
prokazuju seksualne predatore iz
politike, biznisa i startup tvrtki

piše Tena Šarčević

Slučaj filmskog mogula Harveyja Weinstaina, koji je tijekom gotovo tri desetljeća seksualno uznemiravao i zlostavljao svoje poslovne suradnice, otvorio je Pandorinu kutiju.

Žene iz cijelog svijeta i posve različitih branši, od politike, financija, znanosti i drugih grana kreativne industrije, potaknute prvotnim priznanjem hollywoodskih glumica odlučuje se na prekid šutnje.

Uostalom, samo o Weinsteinu do-
sad je progovorilo njih gotovo 40.

VIRALNI POKRET Pokret se širi društvenim mrežama putem viralnog hashtaga #metoo (u prijevodu: i ja isto) koji je otvoren, prema pisanju The Guardian, statusom Alysse Milano. U samo 24 sata na Facebooku se u raspravu uključilo oko 4,7 milijuna ljudi diljem svijeta, sviše od 12 milijuna objava, reakcija i komentara. Nije dugo trebalo da i empatični muškarci osmisle svoj hashtag, #HowWillChange (prev. kako ću se promijeniti), te da se javi još masa varijacija na temu, čiji je sveukupni utjecaj u virtualnom svijetu gotovo nemjerljiv.

Lavina je pokrenuta, a priznanja ne prestaju izlaziti na vidjelo ni dvadesetak dana nakon njezina

Zbog optuž-
bi da je u
alkoholizira-
nom stanju
napastovao
kolegice iz svo-
je kompanije za
miješanu stvar-
nost povukao
se poznati tech
blogger i evan-
gelist Robert
Scoble, koji se
već ispričao

početka. Jedan od posljednjih razotkrivenih skandala je onaj u Europskom parlamentu, gdje je desetak asistentica optužilo tamošnje zastupnike za maltretiranje. U priči koju je prenio Sunday Times imena zlostavljača nisu objavljena jer žrtve i dalje strahuju od stjecanja loše reputacije i gubitka posla. Ipak, spominje se ime Yvesa Cocheta, francuskog člana zelene stranke, koji je u Europskom parlamentu od 2011. godine. Prema svjedočenju novinara koji je pisao priču, on je 25-godišnjoj asistentici svojega kolege slao poruke kompromitirajućeg sadržaja. "Znam da je klise da starac zove van mladu lijepu ženu. No strahuješ li što će ljudi reći... ili možda drhtiš od slasnog, a

opet uznemirujućeg iščekivanja?", navodno ju je upitao nakon što je odbila njegov poziv za večeru. Osim neugodnih SMS-ova, optužbe mladih službenica odnosile su se i na neželjeno dodirivanje, verbalno zlostavljanje te masturbaciju pred kolegicama.

Ništa bolja situacija nije ni u financijskom sektoru, gdje je sekizim duboko ukorijenjen, tvrdi Jayne-Anne Gadhia, izvršna direktorica Virgin Moneyja, velebne banke sa središtem u Edinburghu. Ona se osvrnula na nekoliko primjera neugodnih iskustava u kojima su se tijekom njezine 25 godina duge karijere našle ona i neke od njezinih kolegica - od odbijanja zapošljavanja žene zbog pretpostavke da će

Weinsteinom ohrabrio žene iz svih sfera društva

Broj žena koje optužuju Weinsteina zaustavio se na 40, a nova meta masovnih optužbi je i redatelj James Toback. Javile su se i nove žrtve Romana Polanskog

kroz određeni period ostati trudna, do iskustva kada se od jedne njezine podosta starije kolegice očekivalo da spava sa svojim nadređenima. Svjesna da takvi primjeri nisu rijetkost, Ghadia je stvorila dokument od 10 točaka kojem je cilj povećati svijest o potrebi za ravnopravnošću spolova u bankarskoj industriji te ponudila njihovo potpisivanje svim velikim bankama, od kojih ga je velika većina već potpisala. Iako smatra da je pozitivno što sve više žena progovara o svojim iskustvima, Ghadia je izjavila da je za sprječavanje seksizma još potrebno mnogo rada.

NA REDU SU PEDOFILI Slučaj Weinstein, dakako, najveći je odjek ostavio baš u filmskoj industriji. Pod povećalo medija ponovno je stavljen redatelj Roman Polanski, koji je 1977. godine priznao silovanje tada 13-godišnje djevojčice i napustio SAD kako bi izbjegao kaznu. Unatoč svemu, i nakon toga je uspješno nastavio karijeru, suradujući s brojnim glumicama A-liste i ostalim pripadnicama ženskoga spola.

Veliku kontroverzu izazvao je i slučaj Jamesa Tobacka, gotovo identičan onome Harveyja Weinsteina. Redatelja i scenarista u Los Angeles Timesu za zlostavljanje je

Nakon filmskih moćnika na red su došli i političari, posebno u Europskom parlamentu gdje je desetak asistentica optužilo zaustupnike za maltretiranje. Javno je o istome pričala i Jayne-Anne Ghadia, direktorica u Virgin Moneyju

optužilo čak 38 žena. Brojnim od njih prilazio je na ulici i obećavao da će od njih napraviti filmske zvijezde. Naknadni pregovori počinjali bi seksualnim pitanjima, a vodili do toga da redatelj počne masturbirati ili pokuša stupiti u izravan seksualni odnos s djevojkom. Na upite medija Toback je odgovorio da nijednu od 38 žena nikada nije vidio, a ako i je, "to je bilo na pet minuta" i ne može "nikoga od njih prepoznati".

I na kraju, zadnji na meti je ugledni tech novinar i evangelist Robert Scoble koji je nakon optužbi brojnih kolegica napustio svoju tvrtku za savjetovanje u industriji mješane stvarnosti. A koliko duboko seže problem seksualno devijantnog ponašanja dokazuje i slučaj Coreyja Feldmana, nekadašnje teen glumačke zvijezde (sjećamo ga se po "Gooniesima"), koji tvrdi da je bio meta pedofila zlostavljača. ■

PRAVOBRANITELJICA:

Žrtve se boje osvete poslodavca i misle da ih sustav neće zaštititi

Što kaže Višnja Ljubičić, pravobraniteljica za zaštitu ravnopravnosti spolova:

- Odluka da se prijavi seksualno uznemiravanje ili uznemiravanje na temelju spola je odluka koju osoba donosi prije svega na temelju svoje procjene učinkovitosti zaštite koja će joj biti pružena nakon što prijavi ovaj oblik diskriminacije. Tu posebno treba naglasiti bojazan od osвете poslodavca ako osjeti da žrtva nema odgovarajuću zaštitu predviđenih mehanizama te bojazan od mogućeg nerazumijevanja od strane najbližih osoba, smatra i dodaje: "Ako se žrtva odluči za konačni oblik zaštite - sudska tužba radi seksualnog uznemiravanja, bilo u kaznenom bilo u građanskom sudskom postupku - posebno bitno postaje razumijevanje najbližih osoba". Problem je neujednačenost sudske prakse.

- Postoji određeni broj sudskih presuda koje mogu služiti na primjer i koje zasigurno pridonose očvršćavanju povjerenja u učinkovitost sudske zaštite od seksualnog uznemiravanja, ali postoji i značajan broj sudskih presuda koje upućuju ili na upitnost razumijevanja antidiskriminacijskih jamstava ili na ozbiljnu neosjetljivost prema položaju žrtve i činjenici da seksualno uznemiravanje uz nasilje nad ženama predstavlja najgori oblik spolne diskriminacije.

Gordana Restović, predsjednica Kruga, Hrvatske udruge poslovnih žena, kaže da njima ovakve slučajeve nitko nije prijavljivao:

- Nikada nismo imali traženje pomoći vezane za neugodnosti na radnom mjestu u smislu seksualno nepriličnog ponašanja. Oštro osuđujemo bilo koji pokušaj takvog ponašanja i smatramo da je najvažniji korak u prevenciji što češći razgovor o takvim temama.

Marija Curić iz udruge B.a.B.e., pak, kaže da joj je drago što se o ovoj temi konačno priča:

- Na ovakve teme počelo se reagirati. U slučaju Weinstein postojala su dugogodišnja nagađanja, a istina je konačno izašla na vidjelo. Seksualno nasilje posebna je vrsta nasilja o kojoj se jako malo priča. Radi se o posebno osjetljivom području, zbog čega se žene osjećaju posramljeno i ne žele razgovarati o tome. Veliki problem je intuicija koju žene često imaju, a prema kojoj o seksualnom nasilju razmišljaju kao o zasluženom. Razmišljaju o tome jesu li one to možda zaslužile svojim ponašanjem, odijevanjem ili nečim drugim, a to je apsolutno pogrešan kut gledanja na ovakve slučajeve. Ovakve je slučajeve nemoguće prevenirati jer se događaju izvan naše moći, ženama možemo savjetovati jedino da, ako su prošle kroz takvu situaciju, smognu snage i prijave slučajeve. ■

